

‘ಕರ್ಣಾಟ ಬಲ’ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿಕರೊಳು ಭಾವಿಸಿದ ‘ಜನಪದಂ’:

ಡಾ.ಡಿ.ಪುರುಷೋತ್ತಮ, ಕನ್ನಡ ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಮಹಿಳಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಬೈರಾಪುರ,
ಟಿ.ನರಸೀಪುರ, ಮೈಸೂರು.

ಭವ್ಯ. ಆರ್. ಸಂಶೋಧಕರು, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮೈಸೂರು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಅರಿವನ್ನಾಡಲು ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ನೋಡಿದಾಗ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಸಮೀಕಿತಗೊಂಡಿರುವುದು ನೇರವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಬಲ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ವಿಕಸನ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಿಳಿತವಾಗಿ ರೂಪಿತವಾದ ಪ್ರಭುತ್ವವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲೂ ಕಾಣದಂತಹ ಮತ್ತೊಂದು ವರ್ಗ ಕೇಂದ್ರಿತವಾದ ವರ್ಣಾಶ್ರಮದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿತವಾದ ಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿಜೃಂಭಣೆಯನ್ನು ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. (ಪ್ರಾಚೀನ ವೈದಿಕ ರಾಜಕೀಯ ರಾಜ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಸಭಾ, ಸಮಿತಿ, ವಿಧಾತಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ‘ರಾಜನ್’ ಎಂದೇ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ). ರಾಜನಾಗುವುದು ಎಂದರೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರದ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವವನು ಅಥವಾ ತನ್ನ ಸಮಗ್ರ ಸಾರ್ವಭೌಮಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಶಕ್ತಿ, ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ, ಸೈನ್ಯ ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಜನರನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವುದಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಜನರಿಗೆ ಹೆದರಿ ಅವರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ರಾಜಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಜನರು ಅವನನ್ನು ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾನ್ಯಮಾಡುವರು, ತಾವು ಪ್ರಜಾಧರ್ಮದಂತೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಧೇಯರಾಗಿರುವರು. ಇವು ಅಸಂವಿಧಾನಿಕವಾಗಿ ಭಾರತ ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿಯೇ ವಿರುದ್ಧ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಬಂದಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚು. ರಾಜ ತನ್ನ ಸಮಗ್ರ ಸಾರ್ವಭೌಮಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಶಕ್ತಿ, ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ, ಸೈನ್ಯ ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಜನರನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ವಿಧೇಯರಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಂದಿಮಾಗಧರ ನೇಮಿಸಿ ಬಿರುದುಗಳ ಸರಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಲುಪರಾಗಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡಿದವರೇ ಹೆಚ್ಚು. ಇಂತಹ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಶಾಸನಗಳ ಜಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದ್ದನ್ನು ಹಲವಾರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ರಾಜಾಶ್ರಯ ಪಡೆದ ಕವಿಗಳು ಪುರಾಣದ ಜೊತೆಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ದೈವಿಕ, ಪೌರಣಿಕ ಮೆರಗನ್ನು ನೀಡಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. 2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮತ್ತು ಬೋಜ ರಾಜ ‘ಕಾಳಿದಾಸ’ನನ್ನು, ಹರ್ಷವರ್ಧನ ಬಾಣ ಮತ್ತು ಭಟ್ಟರನ್ನು, 2ನೇ ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತ ಹರಿಸೇನನ್ನು, ಕಾನಿಷ್ಕ ರಾಜ ಅಶ್ವಘೋಷನನ್ನು, ನರಸಿಂಹವರ್ಮನ್ ದಂಡಿ ಕವಿಯನ್ನು ಪೊರೆ ಹೀಗೆ ಕವಿ ಮತ್ತು ರಾಜ ನಡುವೆ ಹೊಂದಿಕೆಯ ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಕವಿ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುವುದು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಕವಿಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಸಾಮ್ರಾಟರು ಪೋಷಿಸಿದಂತೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿಕ ಕವಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು, ರಾಜರುಗಳು, ಸಾಮಂತ ರಾಜರುಗಳು ಅಶ್ರಯನೀಡಿ ಪೋಷಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. 2 ನೇ ಅರಿಕೇಸರಿ ಮಹಾ ಕವಿ ಪಂಪನಿಗೆ, ಸತ್ಯಾಶ್ರಯ ಇರಿವ ಬೇಡಂಗನು

ಕವಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ರನ್ನನಿಗೆ, ಪೊನ್ನನು ತನ್ನ ಆಶ್ರಯದಾತ ಚಕ್ರವರ್ತಿ 3ನೇ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು 'ಭುವನೈಕರಾಮ' ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. 1 ನೇ ಬಲ್ಲಾಳ ಅಭಿನವ ಪಂಪ ನಾಗಚಂದ್ರನಿಗೆ ಆಶ್ರಯಕೊಟ್ಟಿ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಅಗ್ರಹಾರ, ಕೆಲ ಪುರಗಳನ್ನು ದತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ಪೋಷಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕವಿಗಳು ರಾಜರನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು, ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕೂಡ ಪೌರಣಿಕ ನೆಲೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿರುವರು. ಪ್ರಭುತ್ವದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸೈನ್ಯವೂ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ತ್ಯಾಗ ಬಲಿದಾನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕಾದದ್ದು ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ವೀರತ್ವದ ಅತಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನ ಅಂದರೆ ಹೋರಾಡುವುದು ಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿಜಯಕ್ಕೆ ದುಡಿಯುವುದು. ಗೆದ್ದು ಬಂದರೆ ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಶಾಸನ ದಾನ, ದತ್ತಿಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಷ್ಟ ಅರಭಟ್ಟನ ಶಾಸನ ಮತ್ತು ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಬಲಿದಾನವಾದರೆ ವೀರಗಲ್ಲು, ಮಾಸ್ತಿಗಲ್ಲು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿ ವೀರತ್ವವನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರುವ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಜನ ಮಾನದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿತ್ತು. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಮಾಂಡಳಿಕರು ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣದ ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಸಣ್ಣ ಪಾಳೆ ಪತ್ತುಗಳ ಜೊತೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಭಾಷೆ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಜೊತೆ ಸಾಗಬಂದಿದೆ.

1. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಹೆಗ್ಗುರುತನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗ ಕೃತಿ ನಮಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಗೊಡವೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಿಕ ಪಂಡಿತರು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಬದಲಿಗೆ 'ದ್ರಾವಿಡ' ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವರು. ದ್ರಾವಿಡ ಜನಾಂಗಿಯ ಪದವೇ ಹೊರತು ಭಾಷಿಕ ನೆಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದವಲ್ಲ. ದಕ್ಷಿಣದ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ದ್ರಾವಿಡ ಎಂಬುದು ಸಂಭೋದಿಸುವುದು ಕೂಡ ಜನಾಂಗಿಯವಾದದ್ದು. ಭಾಷಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡವರು ತಮಿಳರು. ಆ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಭಾಷಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡರು. " ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗಕಾರನು 'ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದ'ವೆಂಬ ಭಾಷಾ ಆಧಾರಿತ ವಲಯವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸಿ, ನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಸುಮಾರು ಒಂಬತ್ತು ಶತಮಾನಗಳಷ್ಟು ಅಂತರವಿದ್ದರೂ ಈ ಎರಡು 'ಪ್ರಥಮ'ಗಳು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆ, ಜನಾಂಗ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವುಗಳೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ." ಷ. ಶೆಟ್ಟರ್, 2010, ಶಂಗಂ ತಮಿಳಗಂ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ನಾಡು-ನುಡಿ, ಪು.94, ಅಭಿನವ, ಬೆಂಗಳೂರು-40.

ಈ ನೆಲೆಯಿಂದ ನಾವು ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗಕಾರನ 'ಕಾವೇರಿಯಿಂದಮಾ ಗೋದಾವರಿವರಮಿರ್ಪ ನಾಡದಾ ಕನ್ನಡದೊಳ್' ಈ ನಾಲು ಕೇವಲ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಸೀಮಾ ರೇಖೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗುರುತಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಜೊತೆಗಿನ ಭಾಷಿಕ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ನಾಸಿಕ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಗೋದವರಿ ಅಂದಿನ ತೀರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಧರ್ಮಪುರಿ, ಸೇಲಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಿಯುವ ನದಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಎಲ್ಲೆಗಳ ಹಂಚು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿಕರ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಗಡಿ ರೇಖೆಗಳು ಎಂದು ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗಕಾರ ಗುರುತಿಸುವನು. ಅವುಗಳ ಆಚೆಗೂ ಕನ್ನಡವು ಹಬ್ಬಿತ್ತು ಆಗೇ ನೋಡಿದರೆ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷಿಕರಿಗೆ ಗಡಿಗಳ ಎಲ್ಲೆಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಎಂಬ ಪದ ಬಳಕೆ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಿಕರ ಸೂಚಕವಾಗಿದೆ.

ಐತಿಹಾಸಿಕ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ನೆಲೆಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಸೋದರ ಭಾಷಿಕ ನಾಡಿನ ಎಲ್ಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ಗಡಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಗುರುತಿಸಿರುವ ಕುರುಗಳು ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ, 'ಸೆನ್ದಮಿಳ್ ಪನ್ನಿರು ನಿಲಂ' ಅತವಾ 'ಹನ್ನೆರಡು ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಂಡ ಪರಿಶುದ್ಧ ತಮಿಳು ಪ್ರದೇಶ' ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಸಂಗಂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ

ಉಪಲಭ್ಯವಿದೆ. 'ತೊಲ್ಕಾಪ್ಪಿಯಮ್' ಸಂಗಂ ಎರಡನೇ ಕಾಲಮಾನದ ಕೃತಿಯಾಗಿದ್ದು. ತಮಿಳ ಆದಿ 'ಎನ್ ಸೈಕ್ಲೋಪೀಡಿಯಾ' ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. 1602 ಪದ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಬೃಹತ್ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದ್ದು. ತನ್ನ ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಸಮ್ಮರಿಸುತ್ತಲೇ ತಮಿಳ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಕರಣ, ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಇರುವ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಇದು ತಮಿಳ ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರ ಅಭಿಮಾನದ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕೃತಿ ವ್ಯಾಕರಣದ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ. ಸದರಿ ಕೃತಿ ತಮಿಳು ಭಾಷಿಕರ ನಾಡಿನ ಎಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನೆರೆಯ ಭಾಷಿಕರ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸಂಗಂ ಯುಗ ಪ್ರಭುತ್ವ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಗೆ ಭದ್ರವಾದ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಕಾಲವದು. ತಮಿಳು ಮಾತನಾಡುವ ನಾಡಿನ ಭಾಷಿಕರ ಗಡಿಗಳನ್ನು 'ತೊಲ್ಕಾಪ್ಪಿಯಮ್' ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ. "ವಡವೇಂಗಡ ತೆನ್ ಕುಮರಿ ಆಯಿಟ್ಟೆ ತಮಿಳ್ ಕೂಱಂ ನಲ್ ಉಲಗತ್ತು" ಎ. ಶಟ್ಕರ್, 2010, ಶಂಗಂ ತಮಿಳು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ನಾಡು-ನುಡಿ, ಪು.23,

ಅಭಿನವ, ಬೆಂಗಳೂರು-40. (ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಮುಖ ತಮಿಳು ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅರ್ಥ ಇಂತಿವೆ: 'ವಡ' = ಬಡಗಣ; ಉತ್ತರ 'ವೇಂಕಡ' = ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ; ತಿರುಮಲೈ ಬೆಟ್ಟ 'ತಡ' = ತಂಕಣ; ದಕ್ಷಿಣ. 'ಕುಮರಿ' = ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ; ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಭೂ ಅಂಚು; ಈ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ನದಿ(?), ಒಂದು ಬೆಟ್ಟ(?). 'ಆಯಿಡೈ' = ಮಧ್ಯದ; ನಡುವಣ, ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯಿಂದ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿವರೆಗಿನ 'ತಮಿಳ್ ಕೂಱಂ = ತಮಿಳು ಭಾಷಿಕರ; ತಮಿಳು ಜನಾಂಗೀಯ. 'ನಲ್'=ಪವಿತ್ರ; ಪರಿಶುದ್ಧ.)

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಓದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು 'ಬಡಗಣ ವೇಂಕಟ ತೆಂಕಣ ಕುಮರಿಗಳ ನಡುವಣ ತಮಿಳು ಭಾಷಿಕರ ಪರಿಶುದ್ಧ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಧ್ವನಿ, ಪದ, ಶಬ್ದಾರ್ಥ, ಜನಪದ (ದೇಸಿ) ಮತ್ತು ಕಾವ್ಯಭಾಷೆ(ಮಾರ್ಗಿ)ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ, ಈ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬೇರುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಸಾಧಿತ ತಮಿಳುಭಾಷಾ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಂಡು, ವಿವೇಕದಿಂದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವರು, ಈ ಸುಂದರ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ, ಪರಿಶುದ್ಧ ನುಡಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ ಚತುರ್ವೇದಾಂತರ್ಗತ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡ ಅದಂಕೋಟಾಸಾನ್ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿಲಂತರು ಪಾಂಡಿಯನ ಆಸ್ಥಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ಮಹಾಧ್ವ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ, ನಿಖರ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸರಳ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ, ಇದರ ಬಂಧವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ, ಕೀರ್ತಿಶಿಖರಕ್ಕೆರಿದ ಐಂತಿರಮ್ ಶಾಖಾ ಪಾರಂಗತನಾದ ಈ ಪಂಡಿತಯೋಗಿ ಸಾಗರಾವೃತ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದನು. ಆತನ ಹೆಸರು 'ತೊಲ್ಕಾಪ್ಪಿಯಮ್' ಸಂಗಂ ಯುಗದಲ್ಲೇ ತಮಿಳಿಗಂ ನೆಲೆಯ ಭೌಗೋಳಿಕವಾದ ಭವ್ಯ ನಕಾಶೆಯನ್ನು ನಿಖರತೆಯ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅದು ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮದ ಎರಡು ಸಾಗರ ದಕ್ಷಿಣದ ಕುಮರಿಯ ಉತ್ತರದ ವೇಂಕಡ ಎಲ್ಲೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಹೊರಗಿನ ಅನ್ಯ ನೆಲೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವರು.

ಉತ್ತರದ ವೇಂಕಟ ಗಿರಿಯಾಚಗಿನ ವಡುಗರು ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಸೋಲಿಗರಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಪಾಡು (ಹಾಡುಗಳ)ಬಗ್ಗೆ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ಥಾಪವಿದೆ. ತಮಿಳೇತರ ಇವರು ಕಬನಿ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು. ಸಂಗಂ ಯುಗದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತೆಲಗು ಭಾಷೆಯ ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಾರಂಭವೇ ಆಗಿರದ ಕಾಲವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕೃತಿ ತನ್ನ ಭಾಷಿಕ ಎಲ್ಲೆಯ ಜೊತೆಗೆ ತನ್ನ ನೆರೆಯ ನಾಡುಗಳ ಭಾಷಿಕ ಪ್ರಭುತ್ವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ವಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಷಿಕ ಎಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಗಂ ಯುಗದ ಈ ಕೃತಿಯೇ ಮೊದಲ ಆಕರವೆಂದು ಗುರುತಿಸ ಬಹುದು. ಈ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಗಡಿ ಸಂಗಂ ಯುಗದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಮಾದರಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು

ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಒಂದು ಬಾರಿ ಹೆಸರಿಸಿದರೂ ಈ ನದಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಕನ್ನಡಿಗರಿಂದ ಅಪಾರ ಗೌರವವನ್ನು ಮಾರ್ಗಕಾರನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಆ ಮೊದಲು ಶಂಗಂಕವಿಗಳು ತಮಿಳು ಜನಾಂಗೀಯರಿಗೆ ಅವರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತೆ, ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮೇರೆಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಗಕಾರನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಆದರೆ ಭಾಷಾ ಗಡಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ ಇಂದಿನಂತೆ ಅಂದೂ ಸುಲಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಕಾರಣ ಶಂಗಂಕವಿಗಳಂತೆ ಮಾರ್ಗಕಾರನೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗಡಿರೇಖೆಯನ್ನು ಎಳೆಯುವ ಸಾಹಸಕ್ಕಿಳಿಯದೆ ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೂಚಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಅಸ್ಮಿತೆಗೆ ನಾದಿ ಹಾಡಿದ ಮಹಾಪುರುಷ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುತ್ವ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅಶೋಕನ ಕಾಲದ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಶೋಕನ ೧೩ನೆಯ ಮಹಾಶಾಸನವು ಮೌರ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸುತ್ತ ಭೋಜ, ಪಿತ್ತಿನಿಕ, ಪಾರಿಂದಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಆಂಧ್ರರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿದೆ. ೨ನೆಯ ಮಹಾಶಾಸನವು ಅವನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಿದ್ದ ದಕ್ಷಿಣದ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಚೋಳ, ಪಾಂಡಿಯ, ಕೇರಳಪುತ್ರ, ಸಾತ್ಯಪುತ್ರ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರಪರ್ಣಿ (ಶ್ರೀಲಂಕ)ಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿದೆ¹. ಇದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಿಕರು ದಕ್ಷಿಣದವರನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ತಮಿಳರನ್ನು 'ದ್ರಾವಿಡ'ರೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದರು. ಪಾಲಿ-ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಆರಂಭ ಕಾಲದ ವಿದೇಶಿಯರು ಇವರನ್ನು ದಮಿಳ, ದ್ರಮಿಳ, ದಮಿಳರಪ್ಪ, ದೈಮಿರಿನ್ ಎಂದು ಕರೆದರು². ಅಂದರೆ ಭಾಷೆಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೂಢಿ ದ್ರಾವಿಡರಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಇವರಿಗೆ ಸ್ವಂತದ್ದೆಂಬ ಭಾಷೆ, ಜನಪದ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇದ್ದರೂ ಲಿಪಿ ಮಾತ್ರ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಮರೆಯಾಗಲು ಇದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇದು ಕೇವಲ ತಮಿಳರ ಸಮಸ್ಯೆ ಯಾಗಿರದೆ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಧಾನ ಭಾಷಿಕರದೂ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಏಕೈಕ ಲಿಪಿಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ಅಶೋಕನ ಹದಿನೆಂಟು ಚಿಕ್ಕಗಾತ್ರದ(ಮೈನರ್ ಎಡಿಕ್ಷನ್) ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿದೆ. ಇವು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಶೋಕನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಗಡಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಅಶೋಕನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸನ್ನತಿಯಿಂದ (ಕಲಬುರ್ಗಿ) ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿಯವರೆಗೆ(ಚಿತ್ರದುರ್ಗ) ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು. ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳು ಭೋಜ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಕ, ಆಂಧ್ರ ಮತ್ತು ಪುಲಿಂದರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿವೆ. ಇವು ಆ ಕಾಲದ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ. ಭೋಜವನ್ನು ಮಹಾಭೋಜ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಕವನ್ನು ಮಹಾರಥಿಕರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿಯ ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು 'ತಮಿಳಗಂ'ನ ಉತ್ತರಕ್ಕಿದ್ದ ಭೂಭಾಗವನ್ನು ಅಶೋಕನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬನವಾಸಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಷಮಂಡಲಗಳೂ ಸೇರಿರಬೇಕು.

ತಮಿಳಗಂನ ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಮಿಳೇತರ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯವಿತ್ತೆಂದು ಶಂಗಂ ಕವಿಗಳೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಎರುಮೈನಾಡು', 'ಎರುಮೈ ನಲ್ನಾಡು' ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಎರುಮೈ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಎಮ್ಮೆ, ಮಹಿಷ ಮೊದಲಾದ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಎಸ್. ಶೆಟ್ಟರ್ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.³ ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲದ 'ಎರುಮೈ' ಪದದ ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥ 'ಎಮ್ಮೆ' ಎಂದು ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಂಗಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೇಳುವ ಎರುಮೈ ಊರವರು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಎಮ್ಮೆ ಊರವರು(ಎಮ್ಮಿಗನೂರು, ಎಮನೂರು, ಎಮ್ಮರಗಾಲ ಇತ್ಯಾದಿ) ಪದಗಳು ಒಂದೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡದ ಎಮ್ಮೆ ಪದವು ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ

ಮಹಿಷವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮಹಿಷಾಸುರನ ಕಥೆಗೂ ಕನ್ನಡದ ಮೈಸೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ತಳುಕು ಹಾಗಿದ ವಿದ್ಯಾಂಸರು ಮಹಿಷ>ಮೈಸೆ = ಎಮ್ಮೆ ಎಂದು ತಪ್ಪು ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರು, ಹುಣಸೂರು ಗ್ರಾಮಗಳು ಜನಾಂಗವಾಚಿ (ಎರುಮೆ) ಪದಗಳಾಗಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅವು ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮವಾಚಿಯಾಗಿವೆ⁴.

ಶಂಗಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೇಳುವ ಎರುಮೈನಾಡು ಈಗಿನ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿರುವ 'ರೇನಾಡು' ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗದ ಮೂಲರೂಪ 'ಎರುಮೆನಾಡು' ಆಗಿರಬೇಕು. ಇದು ಬಹುಶಃ ಎಜುಮೆ>ಎರುಮೆ>(ಎಮ್ಮೆ)ಎರೆ>ರೇ ಎಂದು ಬದಲಾಗಿರ ಬೇಕು. ಅಂದರೆ 'ಎರುಮೆ' ಪದದ ಸಂಕ್ಷೇಪ ರೂಪ 'ರೇ' ಆಗಿದೆ. ಎಜಿಯಪ್ಪ, ಎರೆಯಮ ಮೊದಲಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಾಮಗಳನ್ನು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಮೂಲತಃ ಪ್ರಕೃತಿವಾಚಿಯಾಗಿದ್ದು. ಮುಂದೆ ಜನಾಂಗವಾಚಿಗೆ ತಿರುಗಿರಬೇಕು. ತಮಿಳುಗಂನ ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಇದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗವೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಡಾ. ಶೆಟ್ಟರ್ ಅವರು ಹೇಳುವ ಮಹಿಷಮಂಡಲವೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿರಬೇಕು. ಈ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಡುಗರ ನಾಯಕರಾದ 'ಎರುಮೈ ಉರವರು' ಒಡೆಯ ರಾಗಿದ್ದರು. 'ವಡುಗವಳಿ-೧೨೦೦೦' ಹೆಸರಿನ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗವು ಗಂಗಮಂಡಲ ದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇದು ತಮಿಳುಗಂನ ಬಡಗ(=ಉತ್ತರ) ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಇದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬ>ವ ಬದಲಾವಣೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸಿತ್ತನ್‌ವಾಸಲ್ ತಮಿಳುಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೂ ಇದರ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ⁵. ಆದಿಕದಂಬ - ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳು ವಿಸ್ತೃತಗೊಂಡಾಗ ಪುನ್ನಾಟ(ಇದರ ಭಾಗವಾದ ಮೈಸೆ). ವಡುಗವಳಿ ಮತ್ತು ರೇನಾಡುಗಳೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಪಾಂಡ್ಯರ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋದ ಏಳು ಪ್ರಧಾನ ರಾಜಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರುಮೈಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. 'ಎರುಮೈನಲ್‌ನಾಡು'ವಿನ ಗಡಿ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯಿರಿ ನದಿಯಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ನದಿಗೂ ಮತ್ತು ಐವಾರ್ ಬೆಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದರೆ ಇದರ ಗಡಿಯು ದಿಂಡಿಗಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಾಯವ್ಯದ ವರೆಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವರನ್ನು 'ಕುಡನಾಡ-ಎರುಮೈ'ಗಳೆಂದು ಶಂಗಂ ಕವಿಗಳು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಕೊಡಗಿನ ಒಡೆಯರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು⁶. ಅಂದರೆ ಎರುಮೈನಾಯಕರ ಅಧಿಕಾರವು ಮೈಸೂರು-ಕೊಡಗು-ದಿಂಡಿಗಲ್‌ವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದರೆ ಕೊಡಗಿನ ಒಡೆಯರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ತಂಜಾವೂರನ್ನೂ ತಲುಪಿತ್ತು. ಅಶೋಕನ ೨ನೆಯ ಶಿಲಾಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಚೋಡಾ (ಚೋಳ), ಪಂಡಿಯಾ(ಪಾಂಡ್ಯ) ಕೇರಲಪುತ್ರ(ಕೇರಳ), ತಾಮ್ರಪರ್ಣಿ ಮತ್ತು ಸತಿಯಪುತ್ರ ಎಂಬ ರಾಜ್ಯಗಳು ಅವನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ನೆರೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಚೋಳ, ಪಾಂಡ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳು ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ: ಕೇರಳವು ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರಪರ್ಣಿ ಶ್ರೀಲಂಕಾಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. ಆದರೆ ಸತಿಯಪುತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶ ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾಂಸರಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತವಿಲ್ಲ. ಅಶೋಕನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಿದ್ದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶವೆಂದರೆ ತುಳುನಾಡು. ಈಗಿನ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಈ ಭಾಗವು ಸತಿಯಪುತ್ರವಾಗಿತ್ತೆಂಬ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ವಿನೆಂಟ್ ಸ್ಮಿತ್ ಅವರು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೇರಳದ ಉತ್ತರಕ್ಕಿರುವ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇದು ತುಳುನಾಡಿನ ಪೂರ್ವಕ್ಕಿರುವ ಘಟ್ಟವಾಗಿದೆ. ಕೇರಲ ಪತ್ರವು ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕೇರಲಪುತ್ರವಾದಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ 'ಸಪುತ್ರ'ವು ಪ್ರಾಕೃತಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಸತಿಯಪುತ್ರವಾಗಿರಬೇಕು⁷. ಅಶೋಕನ

ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡನಾಡು ಮಹಿಷಮಂಡಲ, ಬನವಾಸಿಮಂಡಲ, ಸತಿಯ ಪುತ್ರ ಮತ್ತು ಸುವರ್ಣಗಿರಿ ಎಂಬ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಇವು ಕ್ರಮ ವಾಗಿ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಘಟ್ಟ(ಶಿವಮೊಗ್ಗ-ಕಾರವಾರ), ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ(ಉಡುಪಿ-ಮಂಗಳೂರು). ಮಧ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ-ದಾವಣಗೆರೆ-ಬಳ್ಳಾರಿ) ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಮಹಿಷಮಂಡಲ ಯಾವುದು? ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಜೆ.ಎಫ್. ಫ್ಲೇಟ್ ಮತ್ತು ಬಿ.ಎಲ್. ರೈಸರ್ ಮಧ್ಯೆ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಲೇಖನಗಳ ಸಮರವೇ ನಡೆದಿದೆ. ಮಾಹಿಷ್ಮತಿ (ನರ್ಮದಾ ನದಿಯ ಹತ್ತಿರ) ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ನಗರಗಳು ಇವರ ವಾದದ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಳಗಳಾಗಿವೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸನ್ನತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ಇದು ಯಾವ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಗೋದಾವರಿ ನದಿಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕಿರುವ ಭೂಭಾಗವನ್ನು (ಕರ್ನಾಟಕವೂ ಸೇರಿದಂತೆ) 'ದಕ್ಷಿಣಪಥ'ವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ವಿಂಧ್ಯ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡು ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪವೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಶಾಲ ಭೂಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ 'ದಕ್ಷಿಣಪಥ', 'ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಂಧ್ಯ ಪರ್ವತದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿರುವ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯವರೆಗಿನ ಭೂಭಾಗವನ್ನು 'ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಭೂಪ್ರದೇಶವನ್ನು 'ದಖನ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ'ಯೆಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ದಖನ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರದೇಶಗಳು ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ದಕ್ಷಿಣದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಇವು ವಿದ್ಯಾಚಲದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ನೆಲೆಸಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಭೂಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಿವೆ. ಇವು ಶ್ರೀಮಂತ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕಾಡು, ಮೇಡು, ಪರ್ವತ, ನದಿ, ಬಯಲುಸೀಮೆ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನೆಲೆಗಳಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರದೇಶಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಉತ್ತಮ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಪೂ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ನೆರೆಯ ತಮಿಳು ಮತ್ತು ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಹೆಗ್ಗುರುತನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕದಂಬರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿ, ಸಂಸ್ಕೃತದ ವ್ಯಾಕರಣ ಕನ್ನಡದ ಭಾಷೆ ತನ್ನ ಸ್ವಾಯತ್ತವಾದ ನೆಲೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಒಳ-ಹೊರಗು ಇರುವ ಹಲವು ಶಾಸನಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಕದಂಬರ ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ನಮ್ಮ ಭಾಷಿಕ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಯಜಮಾನಿಕ ಹಲವು ಏಳು ಬೀಳುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಗಿಬಂದಿದೆ.

ಕಾವೇರಿಯಿಂದಮಾ ಗೋ
ದಾವರಿವರಮಿರ್ಪ ನಾಡದಾ ಕನ್ನಡದೊಳ
ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದಂ ವಸು
ಧಾವಲಯ ವಿಲೀನ ವಿಶದ ವಿಷಯ ವಿಶೇಷಂ||

ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗಕಾರನ ಈ ಸಾಲಿನ ಕಂದ ಪದ್ಯವು ಬಹು ಆಯಾಮದಲ್ಲಿ ಭಾಷಿಕ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ. 1. ನಾಡಿನ ಜಲ ಗಡಿಯನ್ನು ಇದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. 2. ಭಾಷಿಕರ ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಭಾಷಿಕ ನಾಡನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

3. ಇಲ್ಲಿನ 'ಜನಪದ' ಎಂದರೆ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುತ್ವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಅದು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. 4. ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಹು ವಿಧವಾದ ಬಹುತ್ವವನ್ನು ಹಲವು ವಿಷಯ, ವಿಶೇಷವಾದ ವಿಶೇಷಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸದರಿ ಪದ್ಯ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಗ್ರಂಥ ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ತಿರುಳ್ಳನ್ನಡದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಬಾಹ್ಯ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯುವನು. ಕಿಸುವೊಳಲೇ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕಾರುಗಳಿಂದ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ವರೆಗಿನ ನಾಡಿಗೆ ತೇಕನಾಡು ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಗೋದಾವರಿ ಪರ್ಯಂತದ ಉರಿಗೆ ಬಡಗನಾಡೆಂದೂ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ವಿಂಧ್ಯಚಲದ ತಪ್ಪಲಿನ ರೇವಾನದಿಯ ವರೆಗಿನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಡ ಬಡಗನಾಡು, ಅಲ್ಲನೆ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂದೂ ಹೆಸರು. ಈ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಮೈಸವೆಯುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವದು ಎಂದು ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಅಂತೂ ಅಖಂಡ ಕನ್ನಡದೊಳಗೆ ತಿರುಳ್ಳನ್ನಡ ನಾಡು, ತೆಂಕನಾಡು, ಬಡಗನಾಡು, ಬಡ-ಬಡಗನಾಡು ಎಂದು ಅಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕವಲುಗಳಿದ್ದಂತೆ ವಿಶದವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಮೈ ಎಂದರೆ ತಿರುಳ್ಳನ್ನಡನಾಡು. ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಕನ್ನಡ ನುಡಿ, ನೆರೆಹೊರೆಯ ದೇಸಿಗವಲುಗಳ ಮತ್ತು ಹೊರನಾಡು ನುಡಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಉಚ್ಚಾರಣಾದಿಗಳ ವೈವಿಧ್ಯದಿಂದಲೂ ಮಾರ್ಪು ಗೊಂಡು ಕನ್ನಡದ ಹೊಲಬೇ ಆಗದಷ್ಟು ರೂಪಾಂತರವಡೆದಿದ್ದುವಂತೆ. ಆ ಬಗೆಯ ನುಡಿ ಗಳಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಕವಿತೆಗಳೂ ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 'ದೋಷಂ ಇನಿತೆಂದು ಬಗೆ'ಯುವುದು ವಿದ್ಯಾಂಸರಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆ ಶಬ್ದ ಸ್ವರೂಪಗಳು ನಾನಾ ಮುಖವಾಗಿ ಹರಡಿದ ಕಾರಣ, ಒಂದು ಪ್ರಾಂತದವರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿದ ಕಾವ್ಯವೆಂದರೆ ಬೇರೊಂದು ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯದಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಇದರ ಪರಿಣತಿ ಏನು? -ಅಖಂಡವಾಗಿರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ನುಡಿ 'ಕನ್ನಡಂಗಳ್' ಎಂಬ ಬಹುತ್ವಕ್ಕೀಡಾಯಿತೆಂದು ಗ್ರಂಥಕಾರನೇ ಸಾರುತ್ತಾನೆ. 'ದೇಸಿ ಬೇಟೆವೇಷಪ್ಪದಳಿಂ' ಅಂಥ ಕಾವ್ಯಗಳೊಳಗಿನ ಗುಣಾದಿಗಳು ಹಾಗಿರಲಿ,

“ಪರನಳಿದು ನುಡಿಯಲುಂ ನುಡಿ
ದುದನಳಿದಾರಯಲುಮಾರ್ಪರಾ ನಾಡವರ್ಗಳ್
ಚದುರರ್ ನಿಜದಿಂ ಕಳಿತೋ
ದೆದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯಪ್ರಯೋಗಪತಿಣತಮಿಗಳ್” i-38

ಆ ತಿರುಳುಗನ್ನಡನಾಡಿನವರು ಹದವನ್ನರಿತು ಎದೆಗೊಂಡ ಪದಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನ್ಯರು ಆಡಿದ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕುರಿತು ಓದದವರಾಗಿದ್ದರೂ ಹುಟ್ಟು ಗುಣದಿಂದಲೇ ಚದುರರಾಗಿ ಮಾತುಬಲ್ಲವರಾಗಿ ಸಮಾಜದೊಳಗೆ ಹೆಸರುಗೊಂಡಿದ್ದರು. ತಾವು ಕುರಿತೋದದಿದ್ದರೂ ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲೆಡೆಗೊಂಡ ಪದಗಳ ಅರ್ಥವೇನು, ಪದಗಳ ಭಾವ, ಒಳಾರ್ಥ, ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಮತಿ ಉಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು ರಂಬುದನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವನು. “ ತಂತಮ್ಮ ನುಡಿಯೊಳ್ಳೆಲ್ಲಂ ಜಾಣರ್...” ತಮ್ಮ ಸಂಭಾಷೆಯ ಮರ್ಮವನ್ನು ಅರಿತು ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುವವರು ನಾಡಿನವರು ಎಂದು ದಾಖಲಿಸುವನು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದ

ತನ್ನ ಅಲಂಕಾರ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪೂರ್ವ ಕಾಲದ ಕವಿಗಳಾದ ವಿಮಲೋದಯ, ನಾಗಾರ್ಜುನ, ಜಯಬಂಧು, ದುರ್ವಿನೀತ ಇವರುಗಳ ಕಾವ್ಯದ ಸಾಲು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಕನ್ನಡದ ಪುರುಷ ಕರ್ನಾಟಕ ಹೊರಗು ಇತ್ತು ಎಂಬ ಹಲವು ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್ ಗೋಪಾಲ್ ಅವರು "ಬೃಹತ್ ಕರ್ನಾಟಕ" ಎಂಬ ಲೇಖನವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆಚೆ, ಹೊರಗಿನ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಕನ್ನಡಿಗ ರಾಜ ಮನೆತನಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಅವರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವರು. "ಕಳಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಗಂಗರು (ಕ್ರಿ.ಶ. ೫ನೇ ಶ.), ಆಂಧ್ರದ ವೆಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಚಾಲುಕ್ಯರು (ಕ್ರಿ.ಶ. ೭ನೇ ಶ.), ಗುಜರಾತಿನ ನವಸಾರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿಯ ಮಗ, ಇನ್ನೊಂದು ಚಾಲುಕ್ಯ ಮನೆತನ ಆಂಧ್ರದ ವೇಮುಲವಾಡದಲ್ಲಿ (೮-೧೦ ಶ. ಪಂಪ ಈ ವಂಶದ ಅರಿಕೇಸರಿಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿದ್ದವನು) ಆಳಿದರು. ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಭಿಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು (೮-೯ ಶ.), ಅದೇ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸತಾರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (೭-೮ ಶ.), ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ (೧೧ಶ.), ಕನೋಜಿನಲ್ಲಿ (೧೧ ಶ.), ಅವರ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಖೆಯ ರಾಜರು ಒರಿಸ್ಸಾದ ಸಂಬಾಲಪುರದಲ್ಲಿ ಆಳಿದರು (೧೨ ಶ.). ತೈಲಪನು ಗುಜರಾತಿನಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಆಳಲು ನೇಮಿಸಿದ ದೊರೆಯ ಹೆಸರು "ಬಾರಪ್ಪ" (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೧೮). ಆ ಗುಜರಾತಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಶಾಖೆಯ ದೊರೆಗಳು (೯ ಶ.) ಹೊರಡಿಸಿದ ಸಂಸ್ಕೃತ ತಾಮ್ರಪಟಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ರುಜುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಚಾಲುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು (೧೧ ಶ.) ತಂದೆಯ ಪರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದುದರ ಫಲವಾಗಿ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಬಸ್ತರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಛಿಂದಕನಾಗರು ಕರ್ನಾಟಕದವರು. ಬಂಗಾಲದ ಸೇನರು, ಮಿಥಿಲೆಯ 'ಕರ್ಣಾಟ' ರಾಜರು ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ದಿಗ್ವಿಜಯದ ಫಲವಾಗಿ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಕನ್ನಡ ರಾಜಮನೆತನಗಳು".⁹ ಬಂಗಾಳದ ನವದ್ವೀಪವನ್ನು (ನಬೋದ್ವೀಪ್ - ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಭುವಿನ ಊರು) ಆಳಿದ ಸೇನರ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳು ಅಗತ್ಯ. ತಮ್ಮನ್ನು "ಕರ್ನಾಟ ಕ್ಷತ್ರಿಯ"ರೆಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡ ಅವರ ಮೊದಲ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೊರೆ ಸಾಮಂತಸೇನ. ಅವನ ಮೊಮ್ಮಗನ ಮಗ ಅಥವಾ ಮರಿಮಗ ವಲ್ಲಾಳಸೇನನು (ಬಲ್ಲಾಳಸೇನ. "ಬಲ್ಲಾಳ" ಕನ್ನಡ ಪದ) ಆ ವಂಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧನು (ಕ್ರಿ.ಶ.೧೧೫೮). ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಮಗಳನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದಿದ್ದ ಅವನು "ದಾನಸಾರ" ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆದು 'ಅಮೃತ ಸಾಗರ'ವೆಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಮುಗಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿದರಿಂದ, ಅವನ ಮಗ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸೇನನು (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೭೮) ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅವನು ಸೇನ ದೊರೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ಧೀರನೂ ಸ್ವತಃ ಶೂರ ಸೈನಿಕನೂ ಆಗಿದ್ದ. ಅವನು ಬರೆದಿರುವ ಕೆಲವು ಬಿಡಿ ಪದ್ಯಗಳು "ಸದುಕ್ತಿ ಕರ್ಣಾಮೃತ" ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಇತಿಹಾಸಜ್ಞ, ಡಾ. ಡಿ.ಸಿ. ಸರ್ಕಾರರು ಕರ್ನಾಟಕದ ದೊರೆಗಳು ಭಾರತಾದ್ಯಂತ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಾಡು, ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಆಳಿ ಅಲ್ಲಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅಸಡ್ಡೆಯಿಂದಿರುವರೆಂದೂ, ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಕುರಿತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ನೋವಿನಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ

"There is ample evidence to prove that, for several centuries from the foundation of the Chalukya House of Badami in the Sixth Century A.D., the Kannadigas were not merely one of the most important peoples on the stage of Indian History, but they actually spread over wide areas of India. However, neither the

characteristics of the Kannada Culture nor its impact on the areas outside Karnataka have so far been studied. The world of scholars outside Karnataka will be grateful to the Karnataka University if it is successful in initiating studies in this interesting subject." ¹⁰

ಇಂತಹ ಮಾತುಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಹೇಳುವ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡಗಿರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುವ ಪರಿಯು ಹೌದು. ಕನ್ನಡಿಗರ ಪ್ರಭುತ್ವ ಹೇಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೊರಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿತ್ತು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಪ್ರಭುತ್ವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಕರ್ನಾಟಕದ ದೊರೆಗಳು ಅರಸರು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಆಳಿದರು ಎಂಬುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ತನ್ನ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು ಎಂಬ ಅಂಶ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬಯಸುವೆ, ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುತ್ವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಂದು ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಭಾಷಾಮೂಲದ ರಾಜವಂಶದವರು ಆಳಿಕೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದವರೆಲ್ಲ ಆ ಭಾಷಿಕರೇ ಆಗಿದ್ದರು ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಆಳುವ ಭಾಷೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಭುತ್ವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಸಂದರ್ಭದ ಅಧೀನ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಗುರುತಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ತಮಿಳು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಇಂತಹ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಗಡಿ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಂತ ಭಾಷೆಗಳು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಆಧಾರಗಳಿಂದ ದೃಢೀಕರಿಸಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ತೀರ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ವಿವಿಧ ಮನೆತನಗಳ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಹಿಷಮಂಡಲ, ಬನವಾಸಿ, ಸುವರ್ಣಗಿರಿಗಳು(ಅಶೋಕ)ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಯಕರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದಿಕದಂಬರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಹಿಷಮಂಡಲ ಮತ್ತು ಸುವರ್ಣಗಿರಿಗಳು ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ತೆಕ್ಕೆಗೆ(ಕದಂಬರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡವು. ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗವೆಲ್ಲ ಒಗ್ಗೂಡಿ ಸಮಸ್ತ ಕನ್ನಡನಾಡು/ರಟ್ಟವಾಡಿ/ಕುಂತಳದೇಶ ರಚನೆಗೊಂಡು ಏಕಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತು. ಇದನ್ನೇ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗಕಾರ 'ಕಾವೇರಿಯಿಂದಮಾ ಗೋದಾವರಿವರೆಗಿನ ನಾಡು' ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆಗ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಕೊಂಗವಾಡಿಯ ವರೆಗೂ ಬೆಳೆಯಿತು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಗವಾಡಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಸಾಕಷ್ಟು (೯೬೦೦೦ ಹಳ್ಳಿಗಳವರೆಗೆ) ಹಿಗ್ಗಿತು. ಅದುವರೆಗೆ ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳು ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸ ತೊಡಗಿದವು. ಇದಕ್ಕೆ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಅಥವಾ ಚುರುಕುತನವೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಶಾಸನಗಳೂ ವಿಪುಲ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಉಪವಿಭಾಗಗಳೂ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುವಂತಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಕುಂತಳ ಪದವು ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಅದರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸೇವುಣದೇಶ, ಹೊಯ್ಸಳ ದೇಶಗಳು ತಲೆಯೆತ್ತಿದವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಆಳಿದವರು ಕನ್ನಡ ರಾಜರೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗಕಾರ(ನಂತರದ ಮುಂದಿನ ಕಾವ್ಯಗಳು, ಕವಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳದಿದ್ದರೂ) ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದು 'ಕನ್ನಡನಾಡೇ' ಆಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಮೂಲ: ಎನ್ ಸುಬ್ರಮಣಿಯನ್, ಕನ್ನಡ ಅನು: ನಿರಂಜನ, 1980, ಸಂಗಮ್ ರಾಜಕೀಯ-ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಪು. ೧೫ ಜನತಾ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಮೈಸೂರು
2. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ ನೋಡಿ: ಷ. ಶೆಟ್ಟರ್, 2010, ಶಂಗಂ ತಮಿಳು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ನಾಡು-ನುಡಿ, ಪು.೧೪ ಮತ್ತು ಆಕರ ಟಿಪ್ಪಣಿ ೧-೩, ಅಭಿನವ, ಬೆಂಗಳೂರು-40.
3. ಫ. ಅದೇ. ಪು. ೧೧೧ ಮತ್ತು ೧೩೮
4. ಮಯಿ+ಚೆಯ್>ಮಯಿಸೆಮ್+ನ+ಊರು>(ಮಯಿಸಮ+ನ+ಊರು) ಮೈಸೂರು;
ಪುಣು+ಚೆಯ್>ಪುಣುಸೆಯ+ನ+ಊರು>(ಪುಣುಸಮ+ನ+ಊರು) ಪುಣುಸೂರು> ಹುಣುಸೂರು. ಇಲ್ಲಿ ಮಯಿಚೆ ಮತ್ತು ಪುಣುಚೆ ಎಂಬವು ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳಾಗಿವೆ.
5. ಷ. ಶೆಟ್ಟರ್, 2010, ಶಂಗಂ ತಮಿಳು ಮತ್ತು ಆಕರ ಟಿಪ್ಪಣಿ ೧೮ , ಅಭಿನವ, ಬೆಂಗಳೂರು-40.
6. ವಿವರಗಳಿಗೆ ನೋಡಿ, ಅದೇ. ಪು. ೧೫೧
7. ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ರಮೇಶ, 1969, ತುಳುನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಪು. ೧೮, ಗೀತಾಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಮೈಸೂರು.
8. ಈ ವಾದ ಸರಣಿಯ ವಿವರಗಳಿಗೆ : Karnataka-history, its people and culture selected articles from QJMS (1909-2009) Chief Ed. Suryanath U. Kamath, The Mythic society, Bengaluru, pp. 5-32
9. ಡಾ ಬಿ.ಆರ್. ಗೋಪಾಲ್, ಬೃಹತ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ, ಪ್ರ: 1979, ಪ್ರಧಾನ ಸಂ. ಡಾ.ಮಾ.ನಾಯಕ್, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಪು:1024-1030,
10. D. C. Sircar: 'Kannadigas outside Karnataka down the ages.' Studies in Education and Culture D. C. Pavate Felicitation Volume. Diamond Jubilee Celebration, 1959.